

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.201/2019/7. szám

A Szegedi Ítéltábla a személyesen eljáró felperesnek - apártfogó ügyvéd által képviselt alperes ellen személyiségi jog megsértésének megállapítása és egyéb követelés iránt indított perében a Szolnoki Törvényszék 2018. december 5. napján kelt 6.P.20.639/2018/30. számú ítélete ellen az alperes részéről 48. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a megfellebbezett rendelkezését **részben megváltoztatja**, mellőzi az elégtétel elmulasztása esetére az alperes 100 000 (százezer) Ft megfizetésére való kötelezését és az alperes által a felperesnek fizetendő marasztalási összeget 41 785 Ft (negyvenegyezer-hétszáznyolcvanöt) Ft-ra leszállítja.

A felperes által a Magyar Államnak fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 25 693 (huszonötezer-hatszázkilencvenhárom) Ft-ra felemeli és az állam terhén maradó eljárási illeték összegét 14 507 (tizennégyezer-ötszázhet) Ft-ra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A feljegyzett 52 143 (ötvenkettőezer-száznegyvenhárom) Ft másodfokú eljárási illetékből köteles a felperes megfizetni 800 (nyolcszáz) Ft-ot az állami adóhatóság felhívására a Magyar Államnak, a fennmaradó 51 343 (ötvenegyezer-háromszáznegyvenhárom) Ft illetéket és az alperes képviseletét a másodfokú eljárásban ellátó **(pártfogó ügyvéd neve)** pártfogó ügyvéd díját az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A peres felek nem közvetlen szomszédok, ingatlanaik között található a felperes szüleinek lakóháza. A felperes hivatásos állományú rendőr, korábban a **(település 1. neve)**-ii Rendőrkapitányságon kiemelt bűnügyi nyomozóként dolgozott.

Az elmúlt években a peres felek között egyre több konfliktus alakult ki, viszonyuk utóbb haragossá vált, egymás ellen több ízben feljelentést tettek.

A felperes 2010. nyarán áthelyezését kérte a **(település 2. neve)**-i Rendőrkapitányságra, itt 2010. augusztus 1-től 2012. június 30. napjáig főügyeletesként dolgozott, majd áthelyezési kérelme alapján 2012. július 1. napjától a **(település 3. neve)**-i Városi Rendőrkapitányságon teljesít szolgálatot ügyeletes beosztásban.

Az alperes 2010. augusztus 20. napján azt állítva, hogy a felperes lövöldözik a házuk falára és petárdával támadja őket, kihívta a járőröket, akik a lövöldözés nyomát nem találták, intézkedést nem fogantatosítottak.

A későbbiekben a felperes több peres eljárást indított az alperes és élettársa ellen, elsődlegesen személyhez fűződő jogai megsértése miatt. E perek eredményeként - a jogsértés ténye megállapítása mellett - az eljáró bíróságok kötelezték az alperest és néhai élettársát, hogy a felperes javára 300 000 Ft nem vagyoni kártérítést és 127 810 Ft perköltséget fizessenek meg.

Az alperes és néhai élettársa 2013. február 18. napján levelet írt Pintér Sándor belügyminiszternek, amelyben kérelemmel, illetve panasszal élt annak érdekében, hogy a felperes, mint hivatásos állományú rendőr magatartását különböző időpontokban megvalósított intézkedését, fellépését a belügyminiszter vizsgálja ki, továbbá egészségügyi állapotára vonatkozóan rendeljen el szakértői vizsgálatot. A levélben az alperes és élettársa hosszú évekre visszamenőleg részletezte a felperessel kapcsolatos sérelmeit, az eljáró hatóságok álláspontjuk szerint jogsértő intézkedéseit.

A levél - egyebek mellett - az alábbiakat tartalmazza:

„Egy **(település 1. neve)-i** rendőr élettársamat és 72 éves édesanyját bezavarta az utcáról ingatlanukra.”

„felperes neve főnyomozóból ügyeletes portás lett **(település 2. neve)-nen**, pontosan két év után (talán letelt valamilyen büntetése) **(település 3. neve)-rara** került szintén kapusnak.”

„**(főkapitány neve)** megyei főkapitánynál fogadónapon panaszt tettünk, ugyanis 2010. augusztus 20. napján rakétákat lövöldözött ingatlanunkra.”

„Azóta jóhírnévre hivatkozva 1,2 millió Ft-ot követelt tőlem nyugdíjastól és élettársától, visszaélve hivatalából adódó ismertségi körével, miután portásként kevesebb pénzt keres.”

„Azóta, mivel második szomszéd, sokszor zaklatja a családjunkat, ami a **(település 3. neve)-i** Megyei Ügyészség feljelentésünket elutasítja, kivédve a rendőrt.”

„Azóta természetesen feljelentettem a rendőrt, mindhármunkat megbüntették, az ismerős bíró és az ügyész segítségével.”

„**(felperes neve)** azt mondja intézkedett, holott csapkodott, legyezett felénk hátrafelé kellett anyukámmal mennünk, közben minket bántottak, ezért jelentettem be a rendőrt.”

„**(felperes neve)** egy feljelentési tébolyban szenvedő beteg ember, alvászavara, magas vérnyomása, szorongásos tünetekre hivatkozik (fegyvert mégis hordhat).”

„Ilyen emberek vannak a rendőrségen, lelkiileg sérült, csak az emberekből próbál munka nélkül pénzt kiszedni.”

Az alperes fenti levele miatt az ORFK Ellenőrzési Szolgálat a felperessel szemben vizsgálatot rendelt el, annak eredményeként szankció alkalmazására nem került sor. Az ezt érintő iratok - selejtezésük miatt - nem állnak rendelkezésre.

A felperes az alperessel szemben 11.P.21.296/2010. számú perben 300 000 Ft, a 11.P.21.324/2011. számú perben 200 000 Ft nem vagyoni kártérítés iránti igénnyel élt, az egyesített perekben a bíróság 300 000 Ft megfizetésére kötelezte az alperest e címen.

A felperes 2013. június 1. napján büntető feljelentést tett a Szolnoki Járásbíróságon az alperessel és élettársával szemben a levél fentiekben idézett kitételei miatt, majd az áttétel folytán eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság a megismételt eljárása eredményeként hozott 20.B.10.130/2017/6. számú - 2017. március 22-én jogerőre emelkedett - ítéletével megállapította az alperes bűnösségét az 1978. évi IV. tv. 179. § (1) bekezdése szerinti és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő, aljas indokból és célból elkövetett rágalmozás vétségében, amely miatt őt megrovásban részesítette. Egyidejűleg kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperes mint magánvádló részére 10 000 Ft eljárási

illetéket. A bünygyi költség viseléséről a Be. 338. § (1) bekezdése és 403. § (5) bekezdése alapján rendelkezett, kötelezve az alperest 81 518 Ft megfizetésére, továbbá megállapította, hogy 37 200 Ft bünygyi költség az állam terhén marad.

A felperes módosított keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes a dr. Pintér Sándor belügyminiszterhez írt levelében - a tényállásban részletezett kijelentéseivel - megsértette a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát. Elégtételadásként kérte alperes kötelezését arra, hogy dr. Pintér Sándornak írt levélben az ítélet megküldésével egyidejűleg kérjen bocsánatot. Ennek hiányában kötelezze a bíróság az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg részére 200 000 Ft kártérítést. Ezen felül kérte kötelezni az alperest 70 000 Ft vagyoni kára és 200 000 Ft nem vagyoni kára megtérítésére. Vagyoni karaként a büntetőeljárás során felmerült és meg nem térült költségeit jelölte meg a következők szerint: eljárási illeték: 10 000 Ft; a Szolnoki Járásbíróságon tartott előkészítő tárgyalás úti és parkolási költsége: 7 500 Ft; a Pesti Központi Kerületi Bíróságon 2014. december 16-án, 2015. február 6-án, 2015. október 15-én, 2017. március 22-én tartott tárgyalások úti- és parkolási költsége: 13 400 Ft + 13 960 Ft + 12 600 Ft + 10 000 Ft; postaköltség: 1825 Ft; fénymásolás költsége: 780Ft. Keresete indokaként előadta, az alperes és élettársa által a belügyminiszternek írt levele nyomán vele szemben eljárást folytattak le, a levél tartalmáról számos személy, így szolgálati felettese is értesült, a vizsgálat ideje alatt elismerésben, jutalmazásban, előléptetésben nem részesülhetett, amely miatt őt vagyoni és nem vagyoni hátrány érte.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Hangsúlyozta, az általa és élettársa által írt levél a belügyminiszterhez nem jutott el, emiatt az hátrányt a felperes számára nem okozhatott. Vitatta, hogy a felperes a levél tartalma, illetve az alperes sorozatos zaklatásai miatt kényszerült a munkahelyváltásra, áthelyezésének kérelmezésére és azt is, hogy a levélben írtakkal megsértette a felperes jóhírnévét. Védekezése szerint a felperes a büntetőeljárással felmerült költségeit a büntető ügyben érvényesíthette volna. Hivatkozott arra, hogy a 10 000 Ft eljárási illetéket 2017. május 24-én megfizette a felperesnek.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes a dr. Pintér Sándor belügyminiszterhez írott 2013. február 18-i keltezésű levelében az alábbi mondatokkal sértette meg a felperes jóhírnévét:

„**(főkapitány neve)** megyei főkapitánynál fogadónapon panaszt tettünk, ugyanis 2010. augusztus 20. napjára rakétákat lövöldözött az ingatlanunkra.”

„Azóta jóhírnevére hivatkozva 1 200 000 Ft-ot követelt tőlem nyugdíjastól és élettársamtól.”

„Azóta mivel második szomszéd sokszor zaklatja a családunkat ...”

Kötelezte az alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt dr. Pintér Sándor belügyminiszterhez címzett újabb levelében kérjen bocsánatot a felperestől a fenti mondatokkal elkövetett jogsértésért, feltüntetve a jogsértést megállapító bírósági határozat ügyszámát, keltét, annak jogerőre emelkedését. Ennek elmulasztása esetére kötelezte a fenti határidő elmulasztását követő 15 napon belül 100 000 Ft felperes részére történő megfizetésére. Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek az ítélet jogerőre emelkedését követő 15 nap alatt 51 785 Ft büntetőeljárással kapcsolatban felmerült perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak 15 000 Ft eljárási illetéket azzal, hogy 24 710 Ft illeték az állam terhén marad. A perköltségről oly módon rendelkezett, hogy a peres felek a felmerült költségeiket maguk kötelesek viselni.

Határozata indokolásában kiemelte, a felperes jóhírneve megsértésének megállapítását kérte keresetében, ezért azt vizsgálta, hogy az alperes által írt levélben megjelölt, a felperes szerint sérelmesnek vélt közlések, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (továbbiakban: 1959-es Ptk.) 78. § (2) bekezdése szerint alkalmasak-e a jóhírnév megsértésére, azaz azok a felperesre

nézve valótlan tényállításnak, híresztelésnek, vagy való tény hamis színben való feltüntetésének tekinthetőek-e. Az ítélet tényállásában rögzített alperesi közléseket valótlan tényállításoknak minősítette, miután azok valóságtartalmát az alperes felhívás ellenére a perben nem bizonyította. Az alperessel szemben korábban folyamatban volt peres eljárásokban született ítéletek alapján megállapította, hogy a felperes összesen 500 000 Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az általa kezdeményezett peres eljárásokban, szemben az állított 1 200 000 Ft-tal, míg a perben meghallgatott **(tanú neve)** tanúvallomásából és a csatolt büntetőügy irataiból arra a következtetésre jutott, hogy az alperes az, aki rendszeresen és folyamatosan zaklatja a felperest és családtagjait. Kiemelte, a belügyminiszterhez írt levél felperes által sérelmezett további közlései a becsület és emberi méltóság megsértése megállapítására lennének alkalmasak, a felperes azonban ilyen tartalmú kereseti kérelmet nem terjesztett elő, ezért ezek kapcsán a jogsértést nem állapította meg.

A jóhírnév megsértése körében közömbösnek ítélte azt az alperesi hivatkozást, miszerint a felperessel szemben vizsgálatot lefolytató belügyminisztériumi dolgozókat a tudomásukra jutott tények tekintetében titoktartási kötelezettség terhelte, rámutatott, önmagában a valótlan tények állítása alkalmas volt a felperes jóhírneve megsértésének megállapítására. Utalt arra, az a körülmény, hogy a jogsértésről milyen személyi kör értesülhetett, az ahhoz fűződő szankció megállapítása során értékelhető. Megalapozottnak ítélte a felperes elégtételadásra irányuló igényét, azzal, hogy annak elmulasztása esetére 100 000 Ft-ot ítél meg a felperes javára. A vagyoni kártérítés címén követelt összegből levonta az alperes által igazoltan teljesített 10 000 Ft-ot, az ezt meghaladó összegben marasztalta az alperest, utalva arra, hogy ezen túlmenően a követeléstösszegszerűségében nem tette vitássá. A felperes nem vagyoni kártérítés iránti igényét mint alaptalant elutasította, nem találta ugyanis bizonyítottnak, hogy a felperest az alperes jogsértő magatartásával okozati összefüggésben nem vagyoni hátrány érte.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen előterjesztett fellebbezésében az alperes annak megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte. Fellebbezési érvelése szerint a vitatott levelet nem a nagy nyilvánosságnak szánta, hanem közérdekű bejelentésként küldte el a belügyminiszternek, remélve azt is, hogy a neve nem kerül nyilvánosságra. Hangsúlyozta, a közérdekű bejelentést tevő személye védett, a rendőrséget pedig e tekintetben titoktartási kötelezettség terheli. Vitatta annak tényét, hogy a felperessel szemben az általa írt levél nyomán belső vizsgálat indult, ezt ugyanis a felperes nem bizonyította. Ebből következően kétséget kizáróan nem bizonyított az sem, hogy a levélben tett állításaival a felperes jóhírnevét megsértette. Változatlan álláspontja szerint a büntetőeljárás során felmerült költségek megállapítása a büntetőbíróság hatáskörébe tartozik, így a jelen perben eljáró bíróság nem kötelezhette volna annak megfizetésére. Hivatkozott arra, a büntetőbíróság mérlegelése eredményeként mentesítette őt a költségek megfizetése alól, emiatt arra a jelen perben sem kötelezhető.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet fellebbezéssel érintett rendelkezései helybenhagyására irányult. Érvelése szerint közömbös, hogy az alperes a levelét nagy nyilvánosságnak szánta-e, vagy sem, elegendő, ha a jogsértő kijelentések harmadik személy tudomására jutnak, ami vitathatatlanul megtörtént. Lényegesnek ítélte, hogy az elsőfokú bíróság által jogsértőnek ítélt közlések tekintetében jogerős büntető ítélet állapította meg az alperes bűnösségét. A büntetőeljárással kapcsolatos költségeit igazolta, azt az alperes ezidáig nem fizette meg, emellett téves az az álláspontja is, miszerint arról kizárólag a büntetőügyben eljáró bíróság dönthet.

A fellebbezés túlnyomó részben **alaptalan**.

A felperes keresetében a jóhírnévhez fűződő személyiségi joga megsértését állította, e tekintetben kérte az általa megjelölt jogkövetkezmények alkalmazását.

A személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, e jogok a törvény védelme alatt állnak. A nevesített személyiségi jogok közül a jóhírnév az adott személyről a társadalomban kialakult pozitív kép, amelynek sérelmét megvalósító magatartás, a valótlan tény állítása, híresztelése, vagy valós tények hamis színben való feltűntetése lehet, ha alkalmas az érintett személy társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására (1959-es Ptk. 78. § (2) bek.) Megsértése felróhatóságra, jó, vagy rosszhiszeműsége tekintet nélkül megállapítható. A normaszövegből következik, hogy a jóhírnév megsértésének bármilyen módon való elkövetése jogellenes, amelynek esetkörei nincsenek kizárólagos jelleggel felsorolva. Azonban az objektíve valótlan tényállítást kifejező közlés is csak akkor minősül személyiségi jogot sértőnek, ha közmegítélés szerint alkalmas arra, hogy a sértett fél társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolja (PJD 2017.4.).

A perbeli esetben lényeges, hogy az alperessel szemben magánvádas büntetőeljárás volt folyamatban, a bűnössége ennek eredményeként rágalmozás vétségében - az elsőfokú ítéletben jogsértőnek minősített tényállítások tekintetében - megállapításra került.

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (a továbbiakban: Pp.) 4. § (2) bekezdése szerint a büntető ügyben eljáró bíróságnak a jogerős ítélete a bűncselekmény elkövetése és az annak alapjául szolgáló tények tekintetében köti a polgári perben eljáró bíróságot (BDT2010. 2249.I.). Amennyiben a jogsértő személy bűnössége megállapításra kerül, úgy erre figyelemmel a személyhez fűződő jog megsértése miatt indított kereset nem utasítható el (BH2001. 367), annak megállapításából ugyanis, hogy a sérelmezett kijelentések nem jóhírnév sértőek, az következne, hogy az alperes nem követte el a terhére rótt bűncselekményt. Ilyen eredményre azonban a jogerős büntetőítélet bűnösséget megállapító rendelkezésének kötőereje miatt a polgári bíróság nem juthat (BDT2018. 3947).

Mindezen túl rámutat az ítéletábra, a másodfokú eljárás tárgyát képező kijelentések jogsértő jellege az előzőekben írtaktól függetlenül is megállapítható, hiszen ahogyan azt az elsőfokú bíróság helyesen megállapította, azok tényállításnak minősülnek, alkalmasak a felperes társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására, valóságuk pedig nem bizonyított. Utal az ítéletábra arra, hogy a felperes által követelt nem vagyoni kártérítés összegére vonatkozó állítás a jóhírnév sértést nem önmagában azzal valósítja meg, hogy valótlan összeget jelöl meg, hanem a tényállásban idézett szöveggörnyezetével együtt állapítható meg sértő jellege, hiszen azt sugallja, hogy a rendőr felperes foglalkozásával visszaélve anyagi haszonszerzés céljából érvényesít nagy összegű követelést a nehéz anyagi helyzetben élő alperessel és élettársával szemben.

A fellebbezés kapcsán az alábbiakat emeli ki:

A jóhírnévhez való személyiségi jog megsértését valamely a személyt érintő közlés valósítja meg, amely lehet szóbeli megnyilatkozás, de közlésnek tekinthető bármilyen gondolat továbbítására alkalmas írásbeli kifejezés, kép, mozdulat. A valótlan, sértő tények kifejezésre juttatása csak akkor eredményezi a jóhírnév megsértését, ha az mások tudomására jut. A jogsértés megvalósulását illetően közömbös az a körülmény, hogy a jogsértő közlés milyen körben válik ismertté, ennek értékelésére a jogsértő magatartás folytán bekövetkezett hátrány körében kerülhet sor. A perbeli esetben a jogsértés személyes levél formájában valósult meg, amelynek tartalmáról a peradatok szerint több személy is értesült, annak nyomán ugyanis a felperessel szemben vizsgálat került lefolytatásra, így szükségszerűen többen megismerhették azt. Ebből következően az az alperesi hivatkozás, hogy a levelet nem nagy nyilvánosságnak szánta, illetve azt maga a címzett meg sem ismerte, a jogsértés megállapíthatóságát nem érinti.

Az alperes arra hivatkozott fellebbezésében, hogy a belügyminiszternek írt levélben közérdekű bejelentést tett. A panaszról és a közérdekű bejelentésről a levél elküldése időpontjában hatályos 2004. évi XXIX. tv. 141-143. §-ai tartalmaznak rendelkezést. E szerint a közérdekű bejelentés olyan körülményre hívja fel a figyelmet, amelynek orvoslása vagy megszüntetése a közösség vagy az egész társadalom érdekét szolgálja. Ezzel szemben a panasz az egyéni jog- vagy érdeksérelem megszüntetésére irányul. Az alperes által írt levél tartalmának vizsgálata alapján megállapítható, hogy annak megírásában a felperessel szemben fennálló személyes konfliktusa motiválta, az a közte és a felperes közötti viták, büntető és egyéb eljárások tartalmának ismertetését foglalja magába, így az legfeljebb a hivatkozott törvény 141. § (2) bekezdése szerinti panaszként értékelhető, közérdekű bejelentésnek azonban nem minősül.

Ennek azonban a jogvita érdemét illetően nincs jelentősége, egységes ugyanis a bírói gyakorlat abban, hogy valamely hatóság előtti eljárás kezdeményezése, így a perindítás, közérdekű bejelentés, vagy büntető feljelentés tétele, esetlegesen szabálysértési eljárás kezdeményezése, adott esetben panasz bejelentése önmagában személyiségvédelmi per megindítására nem ad alapot (BH2002. 223., BH2004. 357., BDT2013. 2968). Ebből következően közérdekű bejelentés vagy panasz tétele még annak alaptalansága esetén sem alapozza meg a személyiségvédelmet, a bejelentőt e tekintetben immunitás illeti (EBH2002. 624., BH2009. 214). Ennek indoka egyfelől az az alapvető társadalmi érdek, hogy a visszaélések nyilvánosságra kerüljenek, másfelől a sérelmet szenvedett fél igényt tarthat az általa jogsértőnek ítélt cselekmény elkövetőinek felelősségre vonására, megfelelő elégtétel biztosítására. A jóhiszemű joggyakorlás követelménye azonban a feljelentőt, illetve a közérdekű bejelentéssel élő személyt is terheli, így joggal való visszaélést valósít meg abban az esetben, ha tudatosan tesz valótlan tartalmú bejelentést, feljelentést, avagy a bejelentés tartalma nem valótlan ugyan, de kifejezőmódját illetően indokolatlanul sértőnek, bántónak, megalázónak tekinthető. Ez esetben ugyanis az immunitás már nem illeti meg, és a sérelmet szenvedett másik fél tarthat igényt a személyiségvédelmi eszközök alkalmazására. A perbeli esetben az előbbieket állapíthatók meg:

Az alperesnek tudomása volt - és tudomása is kellett legyen - arról, hogy 2010. augusztus 20-án a felperes nem lövöldözött rakétákat az ingatlanára, ezt ugyanis a bejelentése alapján a helyszínre érkező rendőrök által végzett vizsgálat nem támasztotta alá, ez alkalommal semmilyen intézkedés foganatosítására nem került sor.

Az alperes számára kétséget kizáróan ismert volt, hogy a felperes a vele szemben kezdeményezett személyiségvédelmi perekben milyen összegű nem vagyoni kártérítés iránti igényt kívánt érvényesíteni, ehhez képest tudatosan tett valótlan tényállítást, a ténylegesen követelt összeg többszörösét állította a sérelmezett levélben. Ezek az eljárások egyben annak az alátámasztására is alkalmasak, hogy a felperes megalapozottan érvényesített az alperessel szemben személyiségvédelmi igényt. Ilyen körülmények között pedig a felperes őt zaklató magatartására vonatkozó tényállítása is tudatosan valótlan állítás.

Lényeges továbbá, hogy a büntetőbíróság az alperes terhére rótt bűncselekményt aljas indokból és célból elkövetettnek minősítette, mindezekre tekintettel a fentiekben írtak szerint az alperest az immunitás nem illeti meg.

Egyetért az ítélőtábla a felperes fellebbezési ellenkérelmével a tekintetben, hogy a jogsértés megállapítása tekintetében közömbös az, hogy a felperessel szemben folyt-e vizsgálat az alperes levelében írtakra tekintettel. Megjegyzi ugyanakkor az ítélőtábla, az elsőfokú bíróság által foganatosított bizonyítási eljárás igazolta az eljárás lefolytatásának tényét, az erre vonatkozó iratok

beszerzésének pedig kizárólag az volt az akadálya, hogy azok időközben selejtezésre kerültek.

Helytállóan jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a felperes megalapozottan érvényesíthette jelen perben vagyoni kárigényként az alperessel szemben folyamatban volt büntetőeljárásban felmerült költségeit. Kétségtelen, hogy a felperes mint magánvádló a büntetőeljárással kapcsolatos készkiadásait bűnügyi költségként a büntetőeljárás során érvényesíthette volna, ennek elmulasztása azonban nem zárja el attól, hogy a polgári perben az 1959-es Ptk. 339. §-a szerint kérje annak megtérítését. Tény, hogy a felperesnek a büntetőeljárás során ilyen igénye nem volt, arról a büntető bíróság ez okból nem is rendelkezhetett. Az alperes hivatkozása, nevezetesen, hogy a büntető perben eljáró bíróság személyére tekintettel mentesítette őt a bűnügyi költségek megfizetése alól csupán annyiban helytálló, hogy az alperes kegyelmi kérvénye alapján az Igazságügyi Minisztérium Kegyelmi Főosztálya az államnak járó 81 518 Ft bűnügyi költség megfizetését elengedte, ez azonban nem érinti a felperesnek járó költségek megtérítésére vonatkozó kötelezettségét.

Az 1959-es Ptk. 339. §-a szerint a kártérítési felelősség megállapíthatósága érdekében vizsgálendő az alperes jogellenes, felróható magatartása, a kár bekövetkezte, illetve az ezek közötti okozati összefüggés. Az a tény, hogy az alperes bűnössége a felperes által kezdeményezett cselekmény miatt megállapítást nyert, a jogellenességet és a felróhatóságot igazolja. Az alperes a követelés jogalapján túlmenően az összecszerűségeit mindössze annyiban vitatta, hogy állítása szerint az őt terhelő költségekből a büntetőbíróság által megítélt 10 000 Ft-ot kiegyenlítette. A büntetőeljárás iratai alapján megállapítható, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság 12.B.13.415/2014/6. számú ítéletét a Fővárosi Törvényszék a 20.Bf.6634/2015/36. számú végzésével hatályon kívül helyezte, és elrendelte az eljárás megismétlését. Ez az alperes jogellenes és felróható magatartásával nem hozható okozati összefüggésbe, ezért a 20.B.10.130/2017. számon folyamatban volt megismételt eljárás költségei az alperesre nem háríthatók át. Ekként rendelkezik a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. tv. 403. § (5) bekezdése is. Ezért a 2017. március 22. napján tartott tárgyaláson való felperesi megjelenés költségét, amely 10 000 Ft-ot tett ki, az elsőfokú bíróság által megítélt marasztalási összegéből levonásba kellett helyezni. Az egyéb költségek felmerülése a csatolt büntetőeljárás adatai alapján igazolt, annak összecszerűségét egyebekben az alperes sem tette vitássá.

Az elsőfokú bíróság ítéletében oly módon kötelezte az alperest elégtételadásra, hogy a belügyminiszterhez írt levél formájában kell a felperestől bocsánatot kérnie, amelynek elmulasztása esetén 100 000 Ft megfizetésére köteles. Az 1959-es Ptk. 84. § (1) bekezdése taxatív felsorolja a személyhez fűződő jog megsértése esetére alkalmazandó objektív jogkövetkezményeket, amely a jogsértés megtörténtének megállapítására, a jogsértés abbahagyására, illetve a további jogsértéstől való eltiltásra vonatkozhat, emellett követelheti a sérelmet szenvedett fél az elégtételadást, e tekintetben a megfelelő nyilvánosság biztosítását, a jogsértést megelőző állapot helyreállítását, a jogsértő dolog megsemmisítését. Arra azonban - a fenti felsorolásból következően - nem ad lehetőséget a jogszabály, hogy valamely objektív szankció nem teljesítése esetén a jogsértő személy mintegy az elégtételadás „helyettesítéseként” bizonyos összeg megfizetésére váljon kötelezetté. Amennyiben ugyanis a jogsértő a jogerős bírósági ítéletben foglaltaknak nem tesz eleget, úgy a sérelmet szenvedett fél igényének végrehajtási eljárás keretében szerezhethet érvényt, azaz kérheti a meghatározott cselekmény végrehajtását, e címen azonban pénz fizetését nem kérheti. Vagylagos marasztalhatóság hiányában az elsőfokú bíróság alaptalanul kötelezte az alperest - a bocsánatkérés elmulasztása esetére - 100 000 Ft megfizetésére, ezért az ezt érintő rendelkezését az ítélet táblájához mellőzte.

Az elsőfokú ítélet fentiek szerinti részbeni megváltoztatására tekintettel módosult az elsőfokú

eljárásban a pervesztesség-pernyertesség aránya, ennek megfelelően az ítélet tábla - az alperes részére engedélyezett személyes költségmentességre figyelemmel - az állam terhén maradó elsőfokú eljárási illeték összegét leszállította, míg a felperes által fizetendő összeget a rendelkező részben foglaltak szerint felemelte.

A kifejtettek alapján az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

A túlnyomó részben alaptalannak bizonyult alperesi fellebbezésre tekintettel feljegyzett másodfokú eljárási illetékből a pernyertesség-pervesztesség aránya alapján a felperes mindösszesen 800 Ft megfizetésére kötelezhető (Pp. 81. § (1) bekezdés), míg az alperes részére engedélyezett személyes költségmentességre tekintettel a további fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli. Ugyancsak az állam terhén marad az alperes képviselőjét a másodfokú eljárásban ellátó pártfogó ügyvéd díja, amelyek összegét a jogi segítségnyújtó szolgálat állapítja meg.

S z e g e d , 2019. június 19.

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Dr. Bánfalvi-Bottyán Csilla sk.
táblabíró